

ПРОБЛЕМАТИКА УСИНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ІНОЗЕМЦЯМИ

рядовий міліції, курсант 3-го курсу навчально-наукового інституту підготовки кадрів кримінальної міліції НАВС

Досяк Максим Богданович

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права та процесу НАВС **Мироненко В.П.**

В процесі усиновлення українських дітей іноземцями, дуже часто подальша доля дитини залишається невідомою через безконтрольність та безсистемність нагляду за таким усиновленням, та недосконалістю законодавства в нашій країні. І досить часто, при такому усиновленні дитина потрапляє не в наповнену любов'ю сім'ю, а в негідні руки злочинців. Держава просто зобов'язана забезпечити усиновленим іноземцями українським дітям нормальні умови життя на чужині, але на шляху боротьби з такими негативними явищами є досить багато проблем, які потрібно негайно вирішувати...

Усиновлення як соціально-правове явище має давні традиції, хоча шляхи становлення його як інституту права є неоднозначними й залежать від рівня розвитку суспільства, національних особливостей і пануючих у суспільстві правових відносин. Перші спроби урегулювати відносини з питань міжнародного усиновлення були здійснені за часів Російської імперії на початку 19 століття. Тоді ці норми не мали спеціального характеру, часто не застосовувались, були відсутні заходи відповідальності за порушення цих норм, та й норми ці, фактично, носили рекомендаційний характер, були спрямовані на насадження релігії у іноземців. Наступним етапом у розвитку цього інституту був кінець 20 століття коли після двох світових воєн залишилося багато дітей-сиріт, що потребували якоїсь опіки. Вирішити це питання взялись спеціалізовані агентства, що в подальшому стали популярною ланкою у міжнародному усиновленні. Саме в кінці 20 століття розпочалися масові підписання міжнародних договорів і угод у цій сфері. Тут же здійснили огляд нормативно-правової бази з питань усиновлення в Україні, визначили основні категорії й поняття міжнародного усиновлення.

Вся процедура з усиновлення іноземцем української дитини є досить тривала і вимагає великого терпіння та бажання усиновити дитину. Вона містить ряд етапів, з яких складається весь процес міжнародного усиновлення: подача заяви про взяття на облік; перевірка заяви Департаментом; становлення на облік усиновлювачі;

інформування й одержання інформації про дитину; знайомство і встановлення контакту з дитиною; отримання згоди на усиновлення дитини; отримання згоди Департаменту; подача документів до суду; судовий розгляд; набрання законної сили рішення суду щодо усиновлення; нагляд.

В процесі усиновлення іноземцями українських громадян виникає багато різнопланових проблем, серед яких проблеми визначення можливості дитини бути усиновленою, переорієнтації концепції усиновлення, недостатності даних про усиновлювачів, доведення статусу «покинутої» самими усиновлювачами, згоди на усиновлення дитини, строку усиновлення, діяльності агентств, контролю та нагляду, відсутності в деяких країнах українських дипломатичних представництв, відсутність обліку усиновлених дітей, обмеження можливостей іноземних усиновлювачів у поданні документів на усиновлення, проблеми виникнення корупційної провокації, торгівля дітьми та інших злочинів, що виникають у сфері міжнародного усиновлення.

Поряд з цим варто впровадити в суспільні відносини певні заходи вдосконалення процедури усиновлення іноземцями українських громадян, найістотніші з яких є:

1. Приєднання України до Гаазької конвенції про захист дітей та співробітництво з питань міждержавного усиновлення.
2. Створення окремого Закону «Про міжнародне усиновлення» який поклав би край всім суперечкам стосовно даного питання.
3. Створити Державну Службу з Усиновлення на зміну формально ліквідованому Департаменту, розробити відповідне положення про службу, визначити чітко повноваження орган.
4. Розробити положення про проходження кандидатами спеціалізованих курсів з усиновлення з подальшим отриманням сертифікату-оцінки, який подається до суду.
5. Створити норму в законодавстві, яка б покладала обов'язок доводити статус «покинутої» на керівників закладів в яких перебувають діти, до постановки на облік.
6. Встановити громадський контроль за дотриманням прав та інтересів дітей-громадян України при міжнародному усиновленні.
7. Створити національну нормативно-правову базу з діяльності некомерційних агентств у сфері усиновлення з іноземним елементом.
8. Розробити типовий договір про правову допомогу у цій сфері.
9. Продовжувати практику укладання міжнародних договорів з питань усиновлення з іноземними державами.